ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΙΓΚ. ΖΑΜΑΚΟΥΣ

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ...

ΑΘΩΣ ντινόταν ἐκεῖνο τὸ πρωῒ ὁ κ. Φορμαντώ, βρῆκε τὸ χρῶμα του ἐξαιρετικὰ δροσερὸ καὶ τὰ μάτια του νὰ λάμπουν. Αἰσθανότανε τὸν ἑαυτό του πολὺ καλά, γερό, δυνατό, κεφάτο, μὲ λίγα λόγια ἕνοιωθε ὅλη τὴν εὐχαρίστησι ποὺ χαρίζει τὸ συναίσθημα τῆς ἀπολύτου ὑγείας τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ κορμιοῦ.

—Ἂν δὲν κανονίσω σήμερα τὸ ζήτημα τῆς διαθήκης μου, σίγουρα δὲν θὰ τὸ κανονίσω ποτέ, σκέφτηκε ὁ κ. Φορμαντώ. Γιατὶ αὐτὲς ἡ διατυπώσεις εἶνε πολὺ θλιβερές, ὅταν δὲν εἶνε κανεὶς καλὰ στὴν ὑγεία του.

Ἐπειδὴ ἦταν χωρὶς κανένα συγγενῆ, ὁ κ. Φορμαντώ, εἶχε παραμελήσει νὰ τακτοποιήσῃ τὶς ὑποθέσεις του. Δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ αἰσθηματικὴ ἀνάγκη ποὺ νὰ τὸν βιάζῃ σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, ἀφοῦ δὲν εἶχε γύρω του κανένα πρόσωπο ποὺ νὰ δικαιοῦται νὰ τὸν κληρονομήσῃ μιὰ μέρα.

Εἶχε σκεφθῆ κάποτε, ἀόριστα, ν' ἀφήσῃ τὴν περιουσία του σ' ἕναν ἀπ' τοὺς τρεῖς γνωστούς του, ποὺ παίζανε μαζὺ μπρίτζ, δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα, στὸ καφενεῖο. Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴ τὴν ἰδέα: Ὁ Λοριγιὰρ τὸν ἔβριζε χοντροειδέστατα γιὰ τὸ παραμικρὸ λάθος, ὁ Φρεζοὺς εἶχε τὴ μανία νὰ κλέβῃ στὰ χαρτιά, σχεδὸν ὁλοφάνερα ὁ ἀσυνείδητος κι' ὁ Μουρλαί, καθὼς ἦτανε μπολσεβίκος, ἔπρεπε, φυσικά, νὰ περιφρονῆ αὐτὲς τὶς μπουρζουάδικες συνήθειες.

—Σὲ ποιὸν ν' ἀφήσω τόσα λεφτά, ρωτιόταν καὶ ξαναρωτιόταν ὁ κ. Φορμαντώ, καθὼς ἔδενε τὸν λαιμοδέτη του.

Εἶχε σκεφθῆ, βέβαια, συχνὰ ν' ἀφήσῃ τὰ λεφτά του στὴν ὑπηρέτριά του, τὴν πιστὴ Μαρία. Τὶς προάλλες, ὅμως, ὅταν γιὰ πρώτη φορά, δέκα χρόνια τώρα, θέλησε νὰ ἐξελέγξῃ τὸ σημείωμα τῶν ἐξόδων τῆς ἡμέρας, βρῆκε ἀμέσως ἕνα κυνικώτατο λάθος ὀκτὼ φράγκων εἰς βάρος του κι' ἔτσι κατάλαβε, πὼς δὲν χρωστοῦσε καμμιὰ εὐγνωμοσύνη καὶ στὴ Μαρία.

Ἀφοῦ ντύθηκε καὶ παρφουμαρίστηκε ὁ κ. Φορμαντώ, πῆρε μέσ' ἀπ' τὸ συρτὸ τοῦ γραφείου του τὴ διαθήκη του, ποὺ τὴν εἶχε ἑτοιμάσει μιὰν ἄλλη μέρα ψυχικῆς καὶ φυσιολογικῆς ἠρεμίας ὅπως καὶ σήμερα, ἀφίνοντας κενὸ μονάχα τ' ὄνομα τοῦ κληρονόμου του καὶ τὸν πίνακα τῶν χρεωγράφων ποὺ ἀποτελοῦσαν τὴν περιουσία του.

—Αὐτὸ εἶνε, εἶπε ἀποφασιστικὰ ὁ κ. Φορμαντώ, θ' ἀποτελειώσω σήμερα αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, γιὰ νὰ μὴ τὴν ξανασκεφτῶ πειὰ ἄλλη φορά. Ὁ καιρὸς εἶνε θαυμάσιος, θὰ πάω πεζῇ ὡς τοῦ φίλου μου τοῦ Ρίχτερ (ἦτανε ὁ τραπεζίτης του) νὰ τοῦ ζητήσω τὸν κατάλογο τῶν χαρτιῶν, νὰ τὰ γράψω στὴ διαθήκη καὶ στὸ δρόμο θὰ σκεφτῶ ποιὸς εἶνε ἄξιος νὰ τὰ κληρονομήσῃ μιὰ μέρα ὅλ' αὐτά...

Ἔβαλε τὸ χαρτὶ στὴν τσέπη του καὶ βγῆκε ἔξω. Καθὼς λοιπὸν κατέβαινε τὰ τέσσερα πατώματα, σκέφτηκε, μόλις ἄκουσε τὴ φωνὴ τῆς θυρωροῦ του:

—Καὶ γιατὶ νὰ μὴν ἀφήσω τὴν περιουσία μου στὴν ἐξαίρετη κ. Κρικέτ, ποὺ μὲ ὑπηρετεῖ δέκα χρόνια σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, μὲ ὅλο τὸν σεβασμὸ καὶ πρόθυμα;... Θὰ τῆς φανῇ ὅπως στὰ παραμύθια τῆς Χαλιμᾶς.

Χαμογελῶντας μ' αὐτὴ τὴ σκέψι, πρόσεξε νὰ κατέβῃ ἀθόρυβα, τὶς σκάλες. Ἡ κ. Κρικὲτ μιλοῦσε ἀκριβῶς μὲ τὴν Μαρία, τὴν ὑπηρέτριά του, ποὺ γυνοῦσε ἀπ' τὴν ἀγορά:

—Δίκηο ἔχεις, κυρὰ Μαρία, τῆς ἔλεγε, καὶ γὼ πολλὲς φορὲς ρωτάω μὲ τὸ νοῦ μου, τί χρειάζονται πάνω στὴ γῆ τέτοιοι χαραμοφαγάδες... Οὔτε παντρεύτηκε, οὔτε παιδιὰ ἔχει, οὔτε οἰκογένεια... Ἄνθρωποι τοῦ καφενέ!... Πρέπει νὰ γίνῃ νόμος, τὸ Κράτος νὰ παίρνῃ τὰ λεφτὰ ἀπὸ κάτι τέτοιους καὶ νὰ τὰ μοιράζῃ στὴν φτωχολογιά... Ἐλπίζω τουλάχιστον νάκανες ἐσὺ τὴ δουλίτσα σου. Ἔξὸν πειὰ κι' ἂν εἶσαι κουτή!... Κάποιος νὰ ὠφεληθῆ τουλάχιστον ἀπ' αὐτὸν τὸν ἄχρηστο...

—Δὲν βαρυέσαι, κυρὰ Κρικέτ, μικροπράμματα, εἶν' ἕνας σφιχτοχέρης!... Ἰδρώνω νὰ τοῦ βουτήξω ἕνα τάλληρο...

Ὁ κ. Φορμαντώ, ἀπ' τὸ παραπάνω πάτωμα, ἔβηξε κι' ἄρχισε νὰ κατεβαίνῃ τὴ σκάλα μὲ θόρυβο, μὲ ἀπόλυτη τάχα ἀδιαφορία. Βγῆκε στὸ δρόμο κι' ἔτσι σβύστηκε ἀπ' τὸν κατάλογο τῶν ὑποψηφίων κληρονόμων κι' ἡ κυρὰ Κρικέτ.

—Εἶνε δυσκολώτερο ἀπ' ὅ,τι φανταζόμουν, νὰ βρῇ κανεὶς ἕνα πρόσωπο ἄξιο γιὰ μιὰ τέτοια εὐεργεσία, συλλογιζότανε ὁ διαθέτης καθὼς τραβοῦσε γιὰ τὰ γραφεῖα τοῦ τραπεζίτου του. Πρέπει ὅμως νὰ βρεθῇ κάποιος... Ἀλλὰ ποιός;...

Καθὼς ἐπιθεωροῦσε μὲ τὸ μυαλό του ὅλους του τοὺς γνώριμους, ἀποσπάστηκε ἀπὸ τὶς σκέψεις του, ἀκούγοντας τὶς φωνὲς ἑνὸς καρραγωγέα, ποὺ ἔσπρωχνε τὸ κάρρο του, βοηθῶντας μ' ὅλη του τὴ δύναμι τὸ ἄλογο ν' ἀνεβῇ τὸ ἀνηφοράκι.

—Ἂν ἤδρυα ἕνα ἐτήσιο βραβεῖο γιὰ τοὺς καρραγωγεῖς ποὺ ἀγαπᾶνε τὰ ζῶα τους, σὰν κι' αὐτὸν ποὺ μουσκεύτηκε στὸν ἱδρῶτα ὁ φουκαρᾶς;...

Δὲν πρόφτασε ὅμως ν' ἀποτελειώσῃ τὴν σκέψι του κι' ἡ ὑπομονὴ τοῦ ὑποψηφίου γιὰ τὸ βραβεῖο φαίνεται πὼς ἐξαντλήθηκε κι' ἄρχισε νὰ κλωτσάῃ ἀλύπητα τὸ ἄλογό του.

—Τὸ ταλαίπωρο τὸ ζῶο! Βρὲ τὸν παληάνθρωπο! ψιθύρισε ἀγανακτισμένος ὁ κ. Φορμαντώ. Καλύτερα θὰ ἦτανε ν' ἀφήσω τὰ λεπτά μου στὴν Ἑταιρεία προστασίας τῶν ζώων γιὰ νά..

Οὔτε καὶ τώρα ὅμως πρόφτασε ν' ἀποτελειώσῃ, γιατί, ἀκριβῶς ἐκείνη τὴ στιγμή, τὸ ἄλογο κατάφερε κι' ἔδωσε κι' αὐτὸ μιὰ τέτοια κλωτσιὰ στὸν ἀγωγιάτη, ποὺ τὸν ξάπλωσε αἱματοκυλισμένο στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ δρόμου.

Ὁ κ. Φορμαντὼ ἀπομακρύνθηκε ἀπογοητευμένος κι' ἀπ' τὸν ἄνθρωπο κι' ἀπὸ τὸ ζῶο. Στὴ γωνία παρατήρησε ἕνα παιδάκι, ποὺ κύτταζε λαίμαργα τὰ γλυκὰ ἑνὸς ζαχαροπλαστείου, στὴν ἀνοιχτὴ βιτρίνα, σκεπασμένα μ' ἕνα τοῦλι για τὶς μυῖγες.

—Τὸ καϋμένο τὸ παιδί, σκέφτηκε ὁ κ. Φορμαντώ. Λιγουρεύεται τὰ γλυκά, ἀλλὰ πολὺ λίγα παιδάκια μποροῦνε νἄχουνε τακτικὰ τὸ γλυκό τους μὲ τὴν σημερινὴ ἀκρίβεια καὶ τὴν ἀνεργία. Ἂν ἀναλάμβανα ἐγὼ νὰ τὸ μορφώσω, νὰ τὸ ἐκπαιδεύσω αὐτὸ τὸ παιδάκι, δίνοντάς του ὅλα ὅσα δικαιοῦται κάθε παιδάκι στὴν ἡλικία του:... Νὰ μιὰ λαμπρὴ χρησιμοποίησις τῆς περιουσίας μου...

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως κέρωσε ἀπ' τὴν κατάπληξί του: Ὁ μικρός, νομίζοντας πὼς δὲν τὸν βλέπει κανείς, σήκωσε μὲ ἀφάνταστη δεξιοτεχνία—ποὺ ἔδειχνε τὴ σχετικὴ πεῖρα του σ' αὐτὲς τὶς δουλειὲς—τὸ τοῦλι τῶν γλυκῶν κι' ἔχωσ' ἕνα μιλφεῖγ στὴν τσέπη του.

—Ὡρισμένως δὲν ἔχω τύχη σήμερα, σκεπτότανε ὁ κ. Φορμαντώ, καθὼς ἔβλεπε τὸν μικρὸ κλέφτη ν' ἀπομακρύνεται.

Ἐξακολούθησε τὸν δρόμο του. Πλησίαζε στὰ γραφεῖα τοῦ τραπεζίτη του.

—Μωρὲ εἶμαι μεγάλος ἠλίθιος! σκέφτηκε ξαφνικά. Τί κάθουμαι καὶ σπάω τὸ κεφάλι μου; Ὁ ἀγαπητός μου Ρίχτερ, ὁ τραπεζίτης καὶ σύμβουλός μου σὲ κάθε ἐπιχείρησι, ἔχει ἕναν γυιό, τὸν Ἰάκωβο... Τριάντα χρόνια τώρα διαχειρίζεται τὴν περιουσία μου θαυμάσια καὶ σ' αὐτὸν ὀφείλω, τὸ περισσότερο, τὶς ἐπιτυχίες μου στὸ Χρηματιστήριο.. Θ' ἀφήσω λοιπὸν τὰ λεφτά μου στὸν Ἰάκωβο, ποὺ θὰ γίνῃ γρήγορα συνεταῖρος τοῦ μπαμπᾶ του κι' ἀργότερα θὰ τὸν διαδεχθῆ, φυσικά. Ὄχι δίκαιο μονάχα εἶνε αὐτό, ἀλλὰ καὶ συμφέρον: Καθὼς θὰ ξέρῃ πὼς μιὰ μέρα αὐτὰ τὰ λεφτὰ θὰ γίνουν δικά του, θὰ κυττάξῃ πῶς νὰ τὰ κάνῃ πιὸ πολλὰ ἀπὸ τώρα κ' ἐγώ, ὡς τὸν θάνατό μου—δὲν μὲ πῆραν δὰ καὶ τὰ χρόνια ἀκόμη—θὰ ὠφεληθῶ ἀπ' τὴν ἐγωιστικὴ φιλία καὶ τῶν δυό τους κι' ἀπὸ τὸ ζῆλο τους. Ὅσα φάω κι' ὅσα βροῦνε!..

Ἀμέσως πέρασε στὸ γραφεῖο τοῦ νεαροῦ Ἰακώβου Ρίχτερ, ἐπειδὴ ὁ κ. Ρίχτερ, πατήρ, ἔλειπε ταξειδάκι, ὅπως τοῦ εἶπαν Χαμογελαστός, ἀπολαμβάνοντας ἀπὸ πρῖν τὴν τεραστία ἐντύπωσι ποὺ θὰ ἔκανε ἡ δήλωσί του. Ἄρχισε μὲ ἐπίσημο ὕφος:

—Ἀγαπητέ μου Ἰάκωβε, αὐτὴ ἐδῶ εἶνε ἡ διαθήκη μου... Δὲν ἔχω παρὰ νὰ προσθέσω τὸν κατάλογο τῶν χρεωγράφων ποὺ ἔχω σήμερα καὶ τὸ ὄνομα τοῦ κληρονόμου μου... Λοιπόν, παιδί μου, αὐτὸ τὸ ὄνομα θὰ εἶνε τὸ δικό σου... Ναί, ναί, μὴν ἐκπλήττεσαι ἔτσι, μὴν ἀνοίγεις τόσο τὰ μάτια σου, χοντρέ μου Ἰάκωβε. Γιὰ ν' ἀποδείξω τὴν εὐγνωμοσύνη μου στὸν μπαμπᾶ σου γιὰ ὅσα ἔκανε ὡς σήμερα γιὰ μένα...

—Ὥστε, κ. Φορμαντώ, τὸν διέκοψε κάτωχρος ὁ χοντρὸς γυιὸς τοῦ τραπεζίτη, ...δὲν ξέρετε τίποτε;... Δὲν πήρατε λοιπὸν ἀκόμη τὸ γράμμα ποὺ σᾶς στείλαμε τὸ πρωΐ;...

—Ποιὸ γράμμα;... Τί τὰ θέλω τὰ γράμματα..

—Τὸ γράμμα ποὺ σᾶς στείλαμε γιὰ νὰ σᾶς ἀνακοινώσουμε, ὅτι ὁ δυστυχισμένος ὁ μπαμπᾶς ἔφυγε γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ὅτι εἴμαστε χρεωκοπημένοι καὶ σεῖς κατεστραμένος μαζὺ μὲ ὅλους τοὺς πελάτες μας καὶ μὲ μᾶς!...

—Μπρὲ τὸν παληάνθρωπο! Τὸν λωποδύτη! οὐρλιαχτὸ ἕτοιμος νὰ λιποθυμήσῃ ὁ κ. Φορμαντώ. Καὶ γὼ ποὺ δὲν ἤξερα σὲ ποιὸν ν' ἀφήσω τὰ λεφτά μου!.. Βρὲ τὸν κακοῦργο!... Καὶ τώρα, πρέπει νὰ τὰ φτιάξω μὲ τὸ θεῖο μου τὸν Φερδινάνδο, πρὶν πεθάνει, ἂν θέλω νὰ κληρονομήσω ἐγὼ τὰ λίγα λεφτουδάκια του!...